

FOLKETINGET

Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 30. januar 2020

Foreløbigt referat fra Europaudvalgets møde 24/1-20 - MFF

Til brug for Europaudvalgets møde fredag den 31. januar 2020 omdeles hermed foreløbigt referat fra mødet i Europaudvalget den 24. januar 2020 vedr. EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027 (MFF).

Med venlig hilsen
Niels Yde,
udvalgsassistent

Punkt 1. EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027

– *Sagen forventes sat på dagsordenen for et kommende møde i Det Europæiske Råd*

KOM (2018) 0321, KOM (2018) 0326, KOM (2018) 0327, KOM (2018) 0328, KOM (2018) 0323, KOM (2018) 0325 og KOM (2018) 0322

KOM (2018) 0321 – bilag 12 (samlenotat)

EUU alm. del (19) – bilag 316 (kommenteret dagsorden)

KOM (2018) 0321 – bilag 10 (udkast til forhandlingsboks 2021-2027)

KOM (2018) 0321 – bilag 9 (forhandlingsramme for den flerårige finansielle ramme 2021-2027)

KOM (2018) 0321 – bilag 5 (brev fra arbejdsmarkedets parterers visioner for EU-budgettet 2021-2027)

KOM (2018) 0321 - svar på MFU spm. 1 om, hvordan regeringen fortolker de særlige fleksibilitetsinstrumenter i forhold til betalingsloftet, fra finansministeren

EUU alm. del - svar på spm. 85 om klimatiltag og påvirkning af klimaregnskabet, fra finansministeren (2019-20)

EUU alm. del (19) - svar på spm. 84 om, hvilke kriterier og opgørelsesmetoder Kommissionen lægger til grund for beregningerne af de enkelte udgiftsområders klimaeffekter og bidrag til det tværgående klimamål om anvendelse af 25 pct. af midlerne under den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 til klimatiltag, fra finansministeren

EUU alm. del (181) - svar på spm. 186 om EU's nuværende regler for loftet over medlemsstaternes betalinger til EU, fra finansministeren

EUU alm. del (181) - svar på spm. 187 om, hvilke pengereserver, herunder betegnelse/kategori for reserven, som Kommissionen ønsker at oprette, fra finansministeren

EU-note (19) – E 7 (EU-note af 5/12-19 om formandskabets kompromisforslag)

EU-note (17) – E 27 (EU-note af 8/5-18 om den flerårige finansielle ramme 2021-2027)

EUU alm. del (19) – bilag 315 (udvalgsmødereferat side 421, senest behandlet i EUU 6/12-19)

Den fungerende finansminister: Vi havde egentlig regnet med, at jeg i dag skulle forelægge MFF'en som forhandlingsoplæg. Det har været aftalen i noget tid, og jeg og regeringen mener, at tiden er moden til det. Derfor havde vi en teknisk briefing om forhandlingssituationen i onsdags, og i går orienterede jeg Finansudvalget om regeringens holdning. Nu forstår jeg så, at en del af udvalgets medlemmer ønsker, at sagen skal drøftes i Folketingssalen. Det er fint med mig – jeg vil meget gerne indgå i en politisk drøftelse af, hvor stort EU's budget skal være, hvordan pengene skal bruges, og hvorfor vi skal have en dansk rabat. Det er et stort spørgsmål, vi har med at gøre, hvorfor det er helt relevant, at alle partiers holdninger bliver givet klart til kende. Vi kommer bl.a. til at diskutere, hvorfor det er vigtigt med en rabat til Danmark, hvor me-

get Danmark skal bidrage med til EU's budget og ikke mindst, hvordan regningen skal betales. Disse spørgsmål er centrale, og det er helt på sin plads, at vi får en god og åben diskussion om dem, som meget vel kan finde sted i Folketingssalen, inden vi drøfter mandatet i udvalget. Så det vil jeg gerne være med til.

Et stærkt mandat fra Folketinget er vigtigt for Danmarks interessevaretagelse, så det bør indhentes snarest muligt. Jeg vil derfor kraftigt anmode om, at debatten i salen kan tages allerede på onsdag, hvorefter jeg kan forelægge forhandlingsoplægget for udvalget på fredag. Det håber jeg udvalget er indstillet på, for som sagt er der meget store interesser på spil. Vi taler om EU's udgiftsmæssige prioriteter de næste 7 år med et niveau på 7.500 mia. kr. Det er således en sag med meget store økonomiske konsekvenser for Danmark, hvor vi skal være tidligt og aktivt til stede i de afgørende forhandlingsfaser.

Sagen kan i særdeleshed have store økonomiske konsekvenser for Danmark, fordi de udgiftsniveauer, som nogle lægger op til, markant vil begrænse vores muligheder for at finansiere nationale prioriteter til velfærd, erhvervs politik eller andre samfundsopgaver herhjemme i de kommende år. Grækenlands, Portugals og Europa-Parlamentets forslag om et udgiftsniveau på 1,3 pct. af BNI vil f.eks. svare til et dansk merbidrag på over 11 mia. kr. om året sammenlignet med den indeværende periode. Det er vi forhåbentlig enige om ikke er en realistisk landingsbane. Men det viser bare, hvor store summer der er på spil i denne fase, og det viser vigtigheden af, at vores synspunkter kommer frem, og at vi finder sammen i enighed. Vi står over for en enorm prioriteringsopgave.

Udgangspunktet for forhandlingerne har været Kommissionens forslag, som i sig selv ville øge det danske EU-bidrag med 6 mia. kr. om året sammenlignet med indeværende periode. Det er altså rigtig mange penge, vi taler om. Som minimum regner jeg med, at der er bred enighed om, at så store stigninger i Danmarks bidrag til EU er ude af proportioner, og at vi skal arbejde hårdt for at få bragt merbidraget markant ned. Ellers bliver der simpelthen ikke råd til de mange prioriteringer, vi også gerne vil finansiere herhjemme. For det er klart, at det ikke er gratis at sende penge ud over grænserne til EU-budgettet; de skal jo findes et sted – bl.a. på finansloven.

Vi har heldigvis en god tradition for bred enighed om den danske tilgang til vigtige EU-sager som denne. Den tradition tager udgangspunkt i en klar budgetansvarlig tilgang, som ikke mindst kom til udtryk ved den sidste MFF, hvor partier hen over midten i skiftende regeringer – først V og K og siden S, RV og SF – arbejdede sammen både ude og hjemme om at sikre et stramt budget for EU og for en rabat til Danmark. Den tradition håber jeg meget vi kan videreføre, så regeringen kan stå stærkt i forhandlingerne med opbakning fra et bredt udsnit af Folketingets partier på tværs af de traditionelle blokke. Det er i den ånd, at regeringen vil videreføre den tidligere regerings linje på MFF'en. En linje, som skiftende danske regeringer har haft de sidste årtier.

Nu fornemmer jeg så, at nogle finder det vigtigere for Danmarks interesser, at vi nedtoner behovet for en dansk rabat. Rabatten blev opfundet af den tidligere finansminister fra Venstre Claus Hjort Frederiksen, som dermed satte en ny dagsorden for EU's budgettering. Missionen lykkedes, da den efterfølgende socialdemokratisk ledende regering fik den i hus med Folketingets brede opbakning.

Vender vi blikket mod de aktuelle udfordringer, kan jeg både som skatteminister og fungerende finansminister konstatere, at den danske rabat allerede er opbrugt. Pengene ligger ikke på bordet herhjemme længere. Hvis EU-rabatten skal undværes, bliver der med andre ord et stort, sort hul i kassen hvert eneste år frem til og med 2027, som vi så ville skulle penge til at fylde op med. Ikke at have en dansk rabat har således en pris. Jeg synes, at de, der antyder, at rabatten ikke er så vigtig, skylder et svar på, hvor man så vil finde de penge, hvis rabatten ikke er så vigtig, som nogle antyder.

Det vigtigt at holde sig for øje, at der ikke findes et bytteforhold mellem generøsitet på rabatter og lavere udgifter. Udgiftsniveauet bliver ikke lavere eller højere af, at Danmark slækker på kravet om en rabat. Og i den realpolitiske praksis vil vi først komme til rabatspørgsmålet i forhandlingernes allersidste timer, hvor de mange andre ting stort set er faldet på plads. I den situation svækkes vores muligheder, hvis vi ikke på forhånd har gjort det helt klart, at vi vil have en rabat.

Der er dertil ganske gode argumenter for, at vi fastholder en dansk rabat: De seneste regnskabstal fra Kommissionen viser, at Danmark var den allerstørste nettobidragsgylder til EU-budgettet i 2018, som er det seneste år, der findes regnskabstal for. Det gælder både målt pr. indbygger og målt i pct. af BNI. I 2018 betalte hver dansker således godt 1.500 kr. netto til EU's budget ifølge Kommissionens egen regnemetode. Det er omkring 400 kr. mere pr. borger, end svenskerne betaler. Hvis vi i dag ikke havde en rabat på det danske EU-bidrag, ville regningen til danske skatteborgere være endnu højere, samtidig med at vi kunne se på, at andre lande har rabatter. Og hvis vi tager udgangspunkt i Kommissionens forslag til den næste MFF, vil hver dansker skulle betale næsten 900 kroner mere i EU-bidrag til EU's budget om året end i indeværende MFF.

Jeg synes alt i alt, at der er ganske gode grunde til at stå fast på at bibeholde den danske rabat, som vi efter en meget ihærdig bred fælles indsats fik forhandlet hjem til Danmark i 2013, og der vil i sidste ende ikke være andre end os selv til at sikre en isoleret dansk rabat, selv om vi står styrket med vores allierede i det fælles krav om en rabat.

Det er klart, at rabatten ikke kan stå alene. Vi skal have banket udgiftsniveauet et ordentligt hak ned, og det er vi sammen med vores allierede allerede nået et godt stykke vej med. Vi arbejder lige nu med udgangspunkt i det kompromisforslag, som det tidligere finske formandskab fremlagde i december. Her blev udgiftslofterne reduceret fra 1,11 pct. af BNI i Kommissionens forslag til 1,07 pct. af BNI. Der er således stadig et

godt stykke vej ned til 1,00 pct. af BNI, som regeringen mener det skal være på. Hvis vi ikke skal bede danskerne om at betale store ekstra summer til EU, skal regeringen meget snart have bred opbakning fra Folketinget til at bruge kræfterne på at få bragt udgiftsniveaet i EU-budgettet ned. Det tager tid, og der er behov for en ihærdig og vedholdende indsats her.

Vi er af den klare opfattelse, at danskerne ikke skal betale for den finansieringskløft på 75-110 mia. kr. om året, som Storbritanniens udtræden af EU efterlader. Derfor skal EU-budgettet tilpasses et EU med kun 27 medlemslande. En fastholdelse af budgettet på 1,00 pct. af BNI vil stadig betyde, at EU's udgifter kan stige, i takt med at økonomien vokser. Det mener jeg faktisk er en ganske rimelig tilgang, der sikrer, at EU fortsat kan løfte de vigtige fælles opgaver.

Det er vigtigt at gøre det klart, at vi dermed er villige til at øge det danske bidrag til EU. Et udgiftsniveau på 1,00 pct. af BNI vil øge det danske EU-bidrag med lidt under 20 pct. i forhold til indeværende periode. Det synes jeg er nok – for nu at sige det direkte.

Kommissionens forslag står til at koste Danmark et merbidrag, der svarer til et splinternyt supersygehus – om året. Det er simpelthen for meget. Vi må arbejde videre med at reducere udgifterne og prioritere inden for rammerne.

Prioriteringen er nøglen til, at det samlede budget tilpasses til den nye økonomiske virkelighed, som EU befinder sig i. Det er selvfølgelig helt centralt, at pengene både bliver brugt på fornuftige områder og på en fornuftig måde. F.eks. skal EU-midler ikke uhindret kunne gå til medlemslande, der ikke overholder de fælles grundlæggende værdier. Derfor bakker regeringen fuldt op om forslaget til en retsstatsmekanisme, der kan forhindre udbetaling af EU-midler til medlemslande, som ikke overholder de grundlæggende demokratiske spilleregler. Dertil mener vi, at EU's udgifter i højere grad end i dag skal målrettes de største fælles udfordringer. Til gengæld skal der bruges mindre på traditionelle politikområder og de områder, hvor EU-merværdien er til at overskue. Når vi gerne vil bruge flere penge på nogle områder, bliver vi i sagens natur nødt til at bruge færre penge på andre, hvis ikke den samlede regning skal løbe løbsk.

Vi mener, at EU skal prioritere migrationsindsatsen, så der kommer en bedre beskyttelse af de ydre grænser og færre spontane asylansøgere til Europa. Flygtninge og asylansøgere skal sikres bedre beskyttelse i nærområderne og langs migrationsruterne. Fokus skal være på Afrika og på at imødegå nogle af de grundlæggende årsager til, at folk forlader deres hjem for at bevæge sig ud på en ofte farefuld rejse.

Også EU's klimaindsats må og skal prioriteres højere end i dag. Det handler først og fremmest om måden, vi bruger pengene på. Klima skal fremover tænkes ind som en tværgående prioritet i alle relevante udgiftsprogrammer. Andelen af EU's udgifter, der rettes mod klimaformål, skal derfor øges. Men det er også vigtigt at understrege, at et sådant udgiftsmål ikke kan stå alene. Der er behov for en bedre opfølgning på klimaindsatsen og et øget fokus på den faktiske klimaeffekt. Det er i sidste ende det, det

handler om. Det er derfor vores holdning, at vi især får et mere klimavenligt budget ved at lægge kræfterne på klimavirkning. Jeg er derfor glad for, at det allerede nu fremgår af forhandlingsboksen, at der skal finde en årlig opfølgning på klimamålet sted. I skal vide, at det ikke mindst skyldes et dansk pres, som vi har tænkt os at blive ved med at øve.

Vi arbejder også aktivt med krav om at styrke klimavinklen på de enkelte områder. Det gælder eksempelvis landbrugsområdet, hvor vi lægger vægt på, at en så stor andel af landbrugsstøtten som muligt øremærkes til den grønne omstilling. Vi er også åbne over for at se på, om landenes fremskridt i den grønne omstilling fremover kan afspejles i deres EU-bidrag på en fornuftig måde. Det kunne f.eks. være ved at indføre et bidrag baseret på ikkegenanvendt plastemballage eller et fast bidrag baseret på kvotehandelssystemet.

Forskningsindsatsen er et andet centralt prioritetsområde for regeringen. Vi mener, at forskningsindsatsen i EU er et væsentligt element i arbejdet for at fremme EU's konkurrenceevne. Derfor skal det område styrkes.

Som afsluttende bemærkning kan jeg henvise til det samlenotat, udvalget fik tilsendt i torsdags. Her fremgår det præcise forhandlingsoplæg, jeg oprindeligt havde tænkt mig at forelægge for jer i dag. Det kan vi forhåbentlig drøfte i næste uge, så Danmark kan agere for fuld kraft i de videre forhandlinger. Vi ønsker at fastholde den historiske danske, budgetrestriktive linje, hvor vi i øvrigt søger at gøre budgettet mere moderne og beholder den danske rabat. Den er den samme linje, vores allierede i Holland, Sverige og Østrig har anlagt, og det er helt centralt, at vi står sammen med de lande. Der er et godt sammenhold i gruppen, og det samarbejde stiller Danmark stærkere end ellers.

Er der nogle, der mener, at vi skal prioritere EU's budget inden for rammen anderledes, eller at vi slet ikke skal prioritere og hæve rammen i stedet, så tager vi den debat. I debatten skal vi være opmærksomme på, hvad det betyder for Danmarks muligheder for at finde allierede, at EU's medlemskreds har ændret sig, og at de penge, der udgør den danske rabat, er opbrugt og bl.a. har været med til at finansiere en skatteaftale, som udmøntes nu. Den kan man selvfølgelig godt være uenig i. Men hvis man ikke vil have rabatten, efterlader man et hul i kassen. Pengene i EU gør god gavn, men de skal hentes i medlemslandene og dermed også herhjemme.

Som I kan høre, er regeringens opfattelse klar. Det er som sagt relevant med en bred diskussion, og jeg finder det rimeligt, at debatten tages i Folketingssalen, før vi vender tilbage med et forhandlingsoplæg i næste uge.

Formanden fandt tidsplanen fornuftig. Udvalget ville gøre sit til, at der blev plads på Folketingets dagsorden onsdag den 29. januar.

Rasmus Nordqvist undrede sig over, at debatten om et mandat i udvalget først var kommet i gang 19 måneder efter, at Kommissionens første udkast blev fremlagt, og dermed efter 19 måneders forhandlinger. Det kunne især undre, fordi der i mellemtiden var blevet givet en række mandater inden for områder, som tydeligvis var underlagt rabatten. Det gjaldt bl.a. Erasmus+ og Horisont. Regeringens hierarki af prioriteter var åbenbart, at den danske rabat var prioriteret over størrelsen på budgettet, som igen var prioriteret over arbejdet med migration, som igen var prioriteret over klimaet. Man kunne konstatere, at regeringen anså EU som en udgift i stedet for at fokusere på, hvad landene kan finde ud af i fællesskab, og hvad Danmark faktisk tjener på EU og det indre marked, og hvad Danmark ville tjene på, at Europa kom i gang med omstilling til grøn energi. Hvad ville det betyde for danske arbejdspladser og danske virksomheder? Hvad ville Danmark tjene på at få unge sydeuropæere i arbejde og få givet dem en uddannelse, så de kan opnå en høj købekraft? Den slags var fraværende i ministerens forelæggelse. Det lød, som om det i sidste ende kun var rabatten, der talte, så man risikerede at give køb på alle andre prioriteter.

Jens Rohde anmodede om, at statsministeren ville være til stede, når debatten om MFF'en skulle finde sted i salen onsdagen efter udvalgmødet, da det var hende, der skulle forhandle den, og da hun havde gjort meget ud af at fortælle, hvor gacket Kommissionens forslag var.

Han fandt det sørgeligt at høre en socialdemokratisk fungerende finansminister lyde som en lommeregnerliberalist. Ministeren nævnte ikke med et ord de gode gamle socialdemokratiske dyder fællesskab og solidaritet, og der var intet i forelæggelsen om den merværdi, EU giver. I stedet blev det hele gjort til et nulsumsspil, hvor bidrag til EU blev beskrevet som penge ud ad vinduet. Hvis man skulle føre den tanke til ende, burde ministeren argumentere for at melde Danmark ud af EU. For Radikale Venstre var fællesskabspræmissen derimod afgørende: Landene kan skabe mere forskning sammen og løse klima- og migrationsudfordringerne bedre i fællesskab.

Hvad angik rabatten, anerkendte Radikale Venstre heller ikke den lommeregnerliberalistiske præmis. I EU gik folk og smågrinede af den danske stolthed over rabatten, for den blev betalt tifold af landdistriktsmidler, strukturfondsmidler og søjle 2-midler m.m. Rabatten var nemlig ganske rigtigt kuvertpenge, der, som ministeren sagde, blev delt ud til allersidst i forhandlingerne. Andre lande havde ikke vekslet deres rabat til 1 mia. kr., men til mange milliarder euro i form af søjle 2-midler til understøttelse af landdistrikter og investeringer i naturbevarelse. Den fleksibilitet, man efter fransk ønske i sin tid havde lavet mellem søjlerne, skadede dansk konkurrenceevne, fordi Danmark tog penge fra den direkte landbrugsstøtte i søjle 1 og brugte den på naturressourcer, mens andre lande blot kunne udnytte fleksibiliteten i den anden retning for at styrke deres landbrugssektor og dermed deres konkurrenceevne. Danmarks rabat blev dermed nok verdens dyreste, og så var det ikke formålstjenligt at investere al sin politiske kapital i den. I øvrigt fandt han det proportionsforvrængning at gøre en rabat på 1 mia. kr. ud af en samlet udgift på 7.500 mia. til et afgørende punkt.

Radikale Venstre mente, at rabatterne skulle væk netop nu, hvor Storbritannien forlod EU, eftersom rabatsystemet i sin tid blev indført efter krav fra premierminister Margaret Thatcher. Nu foreslog Kommissionen at afvikle rabatterne, og den mulighed burde man udnytte, så man kunne få gennemsigtige kontingenter og bidrag til EU. Men partiet anerkendte samtidig det retfærdige i, at Danmark beholdt sin rabat, hvis det ikke lykkedes at afvikle de generelle rabatter, for Danmark skulle ikke betale for de andre landes rabatter. Den afgørende prioritet måtte dog være indholdet, så han havde gerne set, at regeringen havde lagt afgørende vægt på en højnelse af Kommissionens ambitioner på klimaområdet. Og når nu regeringen gjorde så stort et nummer ud af realismen i at oprette modtagelejre i nærområderne, burde den også kæmpe for det synspunkt i budgettet. I stedet nøjedes regeringen med at "lægge vægt" på ting uden at udvise højere ambitioner end Kommissionen. Når nu nogle af de østeuropæiske lande trak i den forkerte retning på klimaområdet, var det vigtigt at have høje ambitioner i forhandlingerne, så man i det mindste kunne ende med at lande på Kommissionens forslag. Kort sagt burde regeringen have vendt prioriteterne om: Den burde have lagt afgørende vægt på forskning, klima, miljø og dansk konkurrenceevne, og så måtte den da gerne have en påholdende linje, men uden at lægge sig fast på bestemte decimaler, når det alligevel ikke så ud til, at det ville lykkes. Han forudså, at det ville blive vanskeligt for Radikale Venstre at bakke op om forhandlingsoplægget.

Den fungerende finansminister sagde til Rasmus Nordqvist, at det var en forvrængning at fremstille det, som om regeringens prioriteter inden for budgettet var underlagt rabatten, for i forelæggelsen havde ministeren netop understreget vigtigheden af at flytte midler fra områder med en lille merværdi til områder med stor merværdi. Rabatten var vigtig, men det var størrelsen og indholdet af budgettet også. Forsknings- og klimaområderne skulle styrkes, ligesom migrationsindsatsen og forebyggelsen af flygtningestrømme krævede et klarere fokus på udviklingsarbejde i Afrika. Regeringen stod med rank ryg og talte for en styrket klimainsats på rådsmøderne, for Danmark var absolut førende. Men man skulle huske på, at Danmark ikke var ene om at ville styrke den grønne indsats, hvorimod det kun var Danmark, der kæmpede for en dansk rabat. I øvrigt handlede klimainsatsen ikke kun om penge, men også om at undersøge effekten af de penge, der bruges. Den budgetrestriktive tilgang fandt han meget naturlig, og den var i tråd med skiftende regeringers linje gennem mange år. Han var forundret over at blive kaldt lommeregnerliberalist af den grund.

Han var ikke enig med Jens Rohde i, at den danske rabat var verdens dyreste. At kæmpe for at beholde den fandt han hverken urimeligt eller dogmatisk; tværtimod anså han det for at være en ordentlig måde at arbejde på. Når ingen lande frasagde sig deres rabat, skulle Danmark heller ikke.

Diskussionen begyndte at bevæge sig ind på emner, der vedrørte følsomme dele af forhandlingerne, hvorfor den fungerende finansminister anmodede om en fortrolig drøftelse med udvalget.

Rasmus Nordqvist indvendte, at diskussionen vedrørte indholdet af regeringens offentlige bilag og ministerens forelæggelse for åbne døre. Hvorfor bad ministeren så om at få dørene lukket?

Formanden understregede, at en anmodning om lukkede døre fordrede, at ministeren havde væsentlige informationer, som var interessante i forhandlingerne.

Jan E. Jørgensen foreslog, at drøftelsen først foregik for åbne døre, hvorefter man kunne lukke dem med henblik på at dykke ned i detaljer om regeringens røde linjer og vægtninger. Mest hensigtsmæssigt var det måske at vente med et lukket møde til forelæggelsen af forhandlingsoplægget den kommende fredag, når debatten i salen havde fundet sted.

Jens Rohde gjorde opmærksom på, at regeringen allerede havde offentliggjort sine vægtninger, og bilagene var offentligt tilgængelige, så der skulle væsentligt nyt til, for at det blev relevant at lukke mødet. Han ville dog ikke modsætte sig det.

Den fungerende finansminister præciserede, at det først var, når der var flertal for regeringens synspunkter, at de i høj grad blev interessante for de andre lande. Regeringens position var klar, men spørgsmålet var, hvordan debatten mellem regeringen og partierne ville udkrystallisere sig. Der var ingen grund til at være naiv: Der var tale om et vigtigt forhandlingsspil, og landene lyttede med. Det var fint at gøre, som Jan E. Jørgensen foreslog – enten at føre både en offentlig og en fortrolig diskussion på dagens møde eller vente med den lukkede del til fredagens forelæggelse.

Formanden foreslog at fortsætte mødet for åbne døre, hvor ministeren gjorde opmærksom på, når han ikke fandt det hensigtsmæssigt at uddybe før mødet om fredagen, som så kunne foregå for lukkede døre.

Flemming Møller Mortensen påpegede, at den til enhver tid siddende regering ville svække sin forhandlingsposition ved at få en detaljeret debat om partiernes positioner om rabatten frem i det offentlige rum. Derfor bakkede han op om et lukket møde.

Lars Aslan Rasmussen mindede om, at udvalget ofte selv ønskede at få dørene lukket for at få adgang til fortrolige oplysninger. Så måtte man også kunne efterkomme, når ønsket kom fra ministeren.

Formanden gjorde opmærksom på, at der aldrig i udvalget havde været modstand mod at efterkomme en regerings ønske om at holde et møde for lukkede døre. Forbavselsen hos nogle medlemmer skyldtes nok, at ønsket blev udtrykt midt i det hele og samtidig angik fuldt offentligt tilgængelige informationer. Hun glædede sig dog over, at regeringen tilbød at gå grundigere til værks og give flere oplysninger, for det havde udvalget netop givet generelt udtryk for et ønske om. På den baggrund gentog hun sit forslag om en forelæggelse af forhandlingsoplæg for lukkede døre den kommende fredag, og at ministeren til gengæld på dagens møde måtte vurdere, hvor langt

han ville gå for åbne døre. Skulle der vise sig behov for nogle få fortrolige minutter for at få uddybende svar, kunne man lukke dørene til sidst.

Søren Søndergaard forstod på ministeren, Flemming Møller Mortensen og Lars Aslan Rasmussen, at det var udvalgsmedlemmernes synspunkter, ikke regeringens, der krævede fortrolighed. Han ville ikke modsætte sig, at dørene blev lukket, men i så fald skulle det vel ske med det samme, for hvad skulle medlemmerne sige, hvis de ikke måtte give udtryk for deres holdning til regeringens forelæggelse? Det gav ingen mening. Han kunne forstå, hvis der skulle lukkes om fredagen under forelæggelsen af forhandlingsoplægget, men ikke på dagens møde under den generelle debat.

Den fungerende finansminister understregede, at han ikke forsøgte at begrænse medlemmernes mulighed for at udtale sig. Det gav ham blot begrænsede muligheder for at svare, hvis der blev spurgt til positionerne.

Formanden lagde endnu en gang op til at fortsætte for åbne døre og tage bestik af eventuelle situationer, hvor udvalget ikke kunne få tilfredsstillende svar. Om fredagen kunne mødet så lukkes.

Jens Rohde påpegede, at ministeren allerede havde gjort rede for landenes positioner og regeringens alliancer. Det måtte være op til ministeren at bede om at få dørene lukket, hvis han fandt det nødvendigt, men om onsdagen skulle der foregå en åben debat i salen. Der ville vel ikke være begrænsninger på, hvad medlemmerne kunne spørge om da. Kunne ministeren ikke nøjes med at lade medlemmerne spørge om alt og så svare på det, han kunne svare på?

Den fungerende finansminister præciserede, at det var det, han havde forsøgt at sige.

Formanden konkluderede, at dagens møde ville fortsætte for åbne døre indtil videre.

Søren Søndergaard fandt det befriende, at regeringen gav udtryk for klare holdninger. Det var lidt den omvendte verden, for han var enig med regeringen i, at et loft over udgifterne på 1 pct. af BNI var fornuftigt. Der var ganske vist mange gode bevillinger i EU, men fra sin tid i Europa-Parlamentets budgetkontroludvalg huskede han, hvor mange penge der også blev brugt på tåbelige ting som f.eks. en skibakke på Bornholm. Rammen på 1 pct. kunne bruges til at fremtvinge en diskussion om, hvad man kunne spare på. Det betød ikke, at budgettet ikke kunne sættes op næste gang, men nu havde man med Brexit en historisk chance for at få luget ud i knopskydningen af absurde bevillinger. Knapt så begejstret var han for de prioriteringer, regeringen tilsyneladende ville gå med til, heriblandt en stigning i forsvarsudgifterne på 3.000 pct., men den diskussion kunne tages senere.

Regeringens fokus på rabatten forstod han til gengæld ikke. Hvilke principper lagde regeringen til grund? Sagde den som Liberal Alliance, at alle burde betale det samme

i kontingent som en slags flad skat, eller skulle man betale pr. indbygger? Enhedslisten mente, at man skulle gøre noget tredje, nemlig gå ind for en solidarisk finansiering, hvor de rigeste lande målt efter BNI betaler mest. I stedet for at tilslutte sig en asocial finansiering, hvor man lægger størst vægt på rabatten, burde regeringen bruge forhandlingerne til med et stramt budget at få ryddet ud i de mere latterlige af EU's bevillinger. Hvad ville ministeren helst have? En aftale med udgifter på 1,1-1,3 pct. af BNI, der indebar en dansk rabat på 1 mia. kr., eller en aftale på 1 pct. uden dansk rabat? Ministeren var velkommen til at overveje svaret til fredagens møde.

Jan E. Jørgensen mente, at ministerens eksempel med, hvor mange supersygehuse man kunne få i stedet for et øget bidrag til EU, lød som premierminister Boris Johnson. Det kostede hver dansker 1500 kr. om året at være medlem af EU. Det kunne man sammenligne med følgende beløb: Tjener man 30.000 kr. om måneden, betaler man 2800 kr. om året i kirkeskat; medielicensen var 2527 kr.; og hvis man er medlem af 3F, betaler man 3568 kr. årligt i kontingent. Medlemskabet af EU var altså billigt, og et eller andet sted ville han personligt hellere undvære 3F end EU. Det betød ikke, at Venstre mente, at man bare skulle poste flere penge i EU. Han var tværtimod hundrede procent enig med regeringen i den budgetrestriktive linje, som den tidligere regering i øvrigt havde opfundet. Men han delte Søren Søndergaards undren, for hvad nu, hvis statsministeren kom tilbage fra EU med en rabat på 1 mia. kr. i et budget på 1,3 pct. af BNI, som angiveligt ville koste Danmark 11 mia. kr. mere, dvs. i alt en merudgift på 10 mia. kr. Da ville en fastholdelse af rabatten ikke imponere. Tingene hang sammen. Det måtte handle om, hvor meget Danmark skal betale i sidste ende, ikke om et ensidigt fokus på rabatten.

Den fungerende finansminister gjorde opmærksom på, at Søren Søndergaard ifølge Jens Rohde også måtte være lommeregnerliberalist ved at give udtryk for samme synspunkt om en ramme på 1 pct. Ministeren var enig i, at nogle af prioriteringerne i EU var diskutabile. Det var netop derfor, regeringen lagde op til at prioritere områder med merværdi. Men kampen var lang og svær, da der var enorme interesser forbundet med den. Derfor var alliancerne vigtige, og de havde ændret sig med Brexit. Det tog tid og kræfter at skabe nye.

På spørgsmålet om principper svarede han, at den vægt, regeringen lagde på fastholdelsen af rabatten tog udgangspunkt i en realpolitisk virkelighed. Ingen andre lande frasagde sig deres rabat, og det var vigtigt, at Danmark ikke kom til at betale for de andre landes rabatter. Og man skulle være opmærksom på, at det betød noget i forhandlingerne, når Jan E. Jørgensen som Venstres EU-ordfører f.eks. havde udtalt til Jyllands-Posten, at klima og grænseforvaltning var vigtigere end en dansk rabat. Regeringens taktik angående prioriteter i budgettet ville han gerne vente med fredagens lukkede møde til at diskutere.

Han forklarede, at Kommissionens forslag ville betyde en merudgift for Danmark på 6 mia. kr. eller 31 pct., den finske kompromisforslag 5 mia. kr. og 27 pct., mens en fastholdelse af rammen på 1 pct. af BNI på grund af den økonomiske vækst ville betyde

en stigning på 3 mia. kr. eller 17 pct. Rabatten betød dermed en hel del, og regeringens linje desangående afveg i øvrigt ikke fra de tidligere regeringers. Samtidig handlede det om at få drejet indholdet af budgettet i retning af de danske prioriteter, og Søren Søndergaard havde nok ret i, at det kunne lade sig gøre at finde en budgetpost eller to, som kunne bidrage til vigtigere ting.

Christoffer Aagaard Melson spurgte i sin egenskab af Venstres grønlandsordfører, hvordan regeringen så mulighederne for at bevare grønlandsinstrumentet. Der var lagt op til en besparelse på 150 mio. kr. årligt, hvilket ville få voldsomme konsekvenser for det grønlandske samfund. Koordinerede regeringen sin tilgang med Naalakkersuisut? Og hvad var regeringens holdning til forslaget om at slå grønlandsinstrumentet sammen med de hidtidige instrumenter for EU's oversøiske territorier.

Rasmus Nordqvist fandt det en skam, at det var umuligt at diskutere de mange vigtige enkeltdele. Ministeren svarede ikke på spørgsmålet om, hvilke økonomiske fordele Danmark havde af EU, eller på, hvordan regeringen rangerede prioriteterne. I samlenotatet kunne man læse, at det var rabatten over alt. Risikerede man ikke i sin kamp for rabatten at ende med at svinge vigtige elementer som f.eks. klimamainstreaming? Hvad hvis det viste sig, at andre lande var villige til at gå højere op end de 25 pct., regeringen lagde op til? Og havde ministeren kendskab til, om andre lande eller f.eks. Europa-Parlamentet gik ind for et højere tal?

Han bad desuden ministeren uddybe de mange procenttal, han smed om sig med. Var det en til en-procentstigninger?

Endelig undrede han sig over, hvorfor regeringen ikke længere talte om at slanke EU's administration – et emne, der ellers havde virket som en vigtig prioritet tidligere.

Den fungerende finansminister svarede Christoffer Aagaard Melson, at regeringens holdning var, at grønlandsinstrumentet skulle fastholdes. Han kunne uddybe holdningen på fredagens lukkede møde.

Svaret til Rasmus Nordqvist lød, at regeringens rangordning af prioriteter fremgik af samlenotatet.

Om procenttal præciserede han, at EU's udgifter kunne stige i takt med økonomien, selv hvis rammen blev fastholdt på 1 pct. Det ville derfor betyde en stigning i Danmarks bidrag på lidt over 17 pct. Et højere udgiftsniveau betød i sagens natur, at Danmark skulle finde flere penge, men med en ramme på 1 pct. af BNI var der en automatik i stigningen.

På spørgsmålet om, hvad Danmark tjente på EU, svarede han, at det indre marked havde skabt hundredtusinder af arbejdspladser, og at medlemskabet var afgørende for dansk økonomi og det danske velfærdssamfund. Men det gav ingen forpligtelse til at betale endnu mere.

Forhandlingspositionen vedrørende klimamainstreaming var et emne, der krævede lukkede døre, så det ville han gerne gemme til fredagens møde. Men han kunne sige, at regeringen delte Alternativets holdning om større fokus på den grønne omstilling, og at flere af de økonomiske midler skulle forgrønnes. Det handlede ikke kun om flere midler, men også om at prioritere inden for rammen.

Morten Messerschmidt spurgte, om regeringen ville anvende sin vetoet mod Europa-Parlamentets ønske om at udskille spørgsmålet om egne indtægter til en selvstændig efterfølgende forhandling? Det juridiske grundlag var artikel 312, hvor udgangspunktet i stk. 2 er, at beslutningerne træffes med enstemmighed. At give Parlamentet beføjelser på området ville være en katastrofe, for det afspejlede den europæiske befolkning mindre end nogen. I stedet kunne man eventuelt inddrage de nationale parlamenter, hvor man stadig kunne finde en smule sund fornuft.

I forhandlingerne om finansloven op mod jul opstod der et kæmpe drama i Finansministeriet, som angik 2-3 mia. kr. Nu kunne man forstå, at Danmark med de ændringer, der blev lagt op til, skulle betale 5 mia. kr. mere til EU. Det satte tingene i perspektiv, for det måtte vel være lige svært at finde penge til udgifter, uanset hvad de går til. Så hvor skulle de 5 mia. kr. komme fra?

Kim Valentin roste ministeren, dels for at have efterkommet ønsket om en debat i salen, dels for nu at have understreget, hvilke økonomiske fordele Danmark har af EU-medlemskabet.

Han mente, at budgettet indeholdt et strukturelt problem, i og med at udgifterne til budgetkategori 3 – naturressourcer og miljø – stod til at falde med ca. 10 pct. i budgetperioden, samtidig med at 25 pct. af hele budgettet skulle gå til klimaindsatsen, herunder 40 pct. af udgifterne til budgetkategori 3. Det hang ikke sammen. Man talte om at styrke klimaet, men når det kom til stykket, var der ikke sat ressourcer af til det. Det var et forhandlingsmæssigt skisma. Hvordan ville regeringen håndtere det?

Den fungerende finansminister svarede Morten Messerschmidt, at regeringen ikke så noget grundlag for at ændre procedurene. Når en aftale blev forelagt i Rådet, skal den godkendes af et flertal i Europa-Parlamentet, og på indtægtssiden skal Europa-Parlamentet høres, inden Rådet formelt godkender MFF'en. Europa-Parlamentet havde givet udtryk for, at alle dele af MFF'en skulle ses som en samlet pakke, men det var vigtigt at holde fast i, at der ifølge traktaten var tale om en rådsbeslutning.

Ministeren mente, at Kim Valentin fint illustrerede regeringens position om, at flere penge kunne målrettes klimaet. Inden for andre søjler kunne man tilsvarende spare ved at målrette andre indsatser, og de ekstra penge kunne overføres til klimaindsatsen. Det var muligt for et lille land som Danmark at få igennem, hvis man plejede sine alliancer. Han ville gerne uddybe det på den kommende fredags møde.

Jens Rohde påpegede, at årsagen til, at Europa-Parlamentet gerne ville behandle MFF'en som en samlet pakke, var, at stats- og regeringscheferne under sidste budgetprocedure havde truffet beslutning om lovgivning på landbrugsområdet og dermed snød på vægten.

Han præciserede, at han ikke havde kaldt ministeren for en lommeregnerliberalist, men havde sagt, at han lød som en. At ministeren i den grad tog det til sig, var hans valg.

Over for Morten Messerschmidt medgav han, at visse partier i Europa-Parlamentet opførte sig, som om EU var et tagselvbord, hvilket ganske rigtigt var ude af trit med befolkningens holdninger. Men de var dog stadig folkevalgte, og det burde man have respekt for.

Om rabatten brugte ministeren et jysk forsamlingshustrick, der gik ud på at få modparten til at give et bud på en rabat og først derefter fortælle, hvad varen koster. Realiteten var, at Danmark ville få rabatten under alle omstændigheder, hvis rabatterne da ikke blev afskaffet helt, for den uddeles som kuvertpenge allersidst i forhandlingerne, hvor lande, der ønsker noget andet, får noget andet. Hvad ministeren ikke nævnte, var, at der findes tre forskellige slags rabatter i EU. Spørgsmålet var, om Danmark havde den slags rabat, der var bedst for landet – den diskussion kunne foregå for lukkede døre.

Til Søren Søndergaards kommentar om tåbelige bevillinger anførte han, at det, der er rationelt for nogen, ikke nødvendigvis er det for andre. I et fællesskab må man have forståelse for, at landene har individuelle ønsker. Nogle ville mene, at der også er brugt penge penge på tåbelige måder i det danske samfund, men det var en politisk diskussion.

Han var heller ikke enig i Søren Søndergaards synspunkt om, at der nu viste sig en historisk chance for et stramt budget med Brexit, for Storbritannien havde netop været fortaler for en budgetrestriktiv linje. Derimod var der en chance for at tage et opgør med rabatterne, da de store landes rabatter var koblet op på den britiske.

Endelig påpegede han, at Danmark ikke nødvendigvis skulle betale mere, blot fordi budgettet steg en smule, for man opererede nu med EU-egenindtægter, herunder handel med CO₂-kvoter under emissionshandelsystemet, en bidragssats på 3 pct. af det kommende fælles konsoliderede selvskabsskattegrundlag og et forslag om bidrag på de enkelte medlemslande svarende til 0,8 euro pr. kilo uanvendeligt plastemballa-geaffald. Han så frem til at høre regeringens holdninger til egenindtægter på det lukkede møde.

Formanden bad ministeren fortælle, hvilke områder regeringen mente havde mindre merværdi, og hvor midlerne derfor kunne omprioriteres.

Den fungerende finansminister fremviste et forstørret søjlediagram, som viste Danmarks nettobidrag sammenlignet med Tysklands, Sveriges, Italiens, Hollands, Storbritanniens, Østrigs og Finlands. Den viste, at en dansker betalte 400 kr. mere end en svensker, og at derfor ikke var urimeligt at indtage det standpunkt, at Danmark skulle kæmpe for at beholde sin rabat. Rabatten ville ikke komme uden videre, som Jens Rohde hævdede – det krævede en kamp og tætte alliancer. Det havde det ikke helt udramatiske forløb vist. Nu var man så kommet i en situation, hvor den danske rabat var brugt til et finansieringsbidrag i 2012-skatteaftalen, og den havde Radikale Venstre selv været med til at lave. Så måtte partiet også fortælle, hvor finansieringsbidraget skulle hentes, hvis ikke regeringen skulle kæmpe for rabatten.

Om egenindtægter sagde han, at regeringen var klar til at undersøge mulighederne, men at det ikke var et pengetræ, da indtægter fra f.eks. afgifter på plastemballage i sidste ende kommer fra forbrugerne.

Formandens spørgsmål ville han gerne besvare den kommende fredag for lukkede døre.

Jan E. Jørgensen præciserede, at både Jyllands-Posten og ministeren havde citeret ham korrekt, men ministeren havde taget hans ord ud af sammenhæng. Det, han havde udtalt, var, at det var bekymrende og primitivt, når regeringen lod rabatten være vigtigere end alle andre temaer, for det var den samlede pris, der betød noget. Med den modsatte logik kunne ministeren fortælle Greta Thunberg og de 50.000 skoleelever, næste gang de demonstrerede på Christiansborg Slotsplads, at den danske rabat trods alt var vigtigere end klimaet – det ville nok ikke vise sig populært. Han ville ikke være imponeret over en rabat på 1 mia. kr., hvis man samtidig endte med 11 mia kr. i ekstraregning, fordi man kun havde fokuseret på rabatten.

Christoffer Aagaard Melson kvitterede for ministerens løfte om at uddybe positionen vedrørende grønlandsinstrumentet på den kommende fredags lukkede møde. Der var brug for nøjere afklaring end den, ministeren kunne give med udgangspunkt i samlenotet. Når regeringen ville bevare instrumentet, sigtede det så alene til bevillingens størrelse, eller var det også forslaget om sammenlægningen af instrumenter, man var utilfreds med?

Han gentog også spørgsmålet om, hvorvidt der var dialog mellem regeringen og Naalakkersuisut. Folketinget havde ført en debat om at hjælpe socialt udsatte i Grønland med 80 mio. kr. ekstra over en årrække, men her stod Grønland til at miste et meget større beløb, nemlig 150 mio. kr. årligt., hvis Kommissionen fik sin vilje.

Den fungerende finansminister påpegede over for Jan E. Jørgensen, at der ikke forelå et bytteforhold mellem lavere udgifter og generøsitet med hensyn til rabatter. Udgifterne bliver ikke lavere af, at man slækker på sin rabat. Det interessante var, om Venstre fandt det vigtigt at kæmpe for rabatten.

Svaret til Christoffer Aagaard Melson lød, at det kunne blive svært at forhindre sammenlægningen af grønlandsinstrumentet med andre instrumenter, men bevillingens størrelse kæmpede regeringen for at beholde. Den skulle ikke ændres, og som ministeren forstod det, foregik der en tæt koordinering med Naalakkersuisut.

Rasmus Nordqvist forstod, at det kunne være svært for en fungerende finansminister at blive kastet ind i MFF-forhandlinger med kort varsel, og at det måske var årsagen til, at han valgte at vifte med nogle diagrammer, medlemmerne ikke kunne detaljerne i, og enten ikke svarede på spørgsmål eller svarede udenom og fabrikerede stråmænd undervejs. Til gengæld havde medlemmerne siddet med de emner siden maj 2018, og der havde hobet sig spørgsmål op. Et så centralt element som klimamainstreaming måtte da kunne diskuteres på et åbent møde, når man i tysk, fransk og engelsk presse kunne læse landenes og Parlamentets position?

Desuden spurgte han, hvad regeringen mente med, at nye egenindtægter ikke måtte antage karakter af skatter.

Halime Oguz meddelte, at Socialistisk Folkeparti tilsluttede sig en budgetrestriktiv tilgang. Til gengæld fandt partiet det bekymrende, at regeringen stillede en dansk rabat som et krav, der kunne overskygge de øvrige forhandlingspositioner. Der var vigtigere elementer, som regeringen burde læggere højere vægt på. Partiet så gerne, at klimamainstreamingen kom op på 30 pct. Hvor meget vægt ville regeringen lægge på klimaindsatsen og grænseforvaltningen i forhandlingerne?

Den fungerende finansminister påpegede, at MFF'en ikke var nyt stof for ham, så Rasmus Nordqvist skulle ikke holde sig tilbage med spørgsmål. Det var ikke fair at fremstille det, som om emnet havde ventet på regeringen siden maj 2018, når der havde været adskillige tekniske gennemgange, senest 2 dage før mødet.

Klimamainstreaming ville blive et centralt emne i forhandlingerne, så det ville han gerne vente med at behandle til det lukkede møde.

Om egenindtægter slog han fast, at de kun kunne indføres på traktatens grundlag. Det var det, regeringen mente med, at de ikke måtte antage karakter af skatter.

Til Halime Oguz sagde han, at klima og grænseforvaltning var blandt de tre-fire øverste prioriteter i forhandlingerne.

Kim Valentin meddelte, at Venstre fandt det vigtigt, at der nogle ting sker relativt hurtigt, efter at man sætter sig et mål. Når man laver et budget, er der en risiko for, at nogle mål bliver til tal, man ikke har sat penge af til, og som derfor ikke bliver opfyldt. I forhandlinger sker der typisk det, at man flytter problemet, og så dukker det op et andet sted senere. Det er endnu værre end selve problemet, fordi man i mellemtiden har fortalt befolkningen, at man har løst problemet. Hvad skulle der sættes af i budgetka-

tegori 3, hvis regeringen fik sin vilje? Den måtte have en alternativ MFF i hovedet. Tallene kunne komme på næste uges møde.

Jens Rohde kritiserede, at ministeren hele tiden insinuerede, at andre bare ville bruge penge. Ministeren burde være varsom med at virke belærende over for udvalget. Spørgsmålene om den samlede pris for Danmark var relevante. Man kunne f.eks. retorisk spørge, om regeringen var villig til at veksle den danske rabat til investeringer i grønlandsinstrumentet? Det var lidt sådan, ministeren stillede tingene op, men sådan foregår forhandlingerne ikke, så det ville ikke være et fair spørgsmål. Regeringen burde udarbejde diagrammer, der viste, hvad Danmark kunne få ud af at få en anden slags rabat ud af de tre mulige i EU, for det ville betyde en anden fordeling. Det var ikke et spørgsmål om, hvorvidt Danmark skulle betale for andre landes rabatter, men om det var prisen værd at sætte det op som den vigtigste prioritet. Regeringen var nødt til at udvise en smule lydhørhed over for partierne for at få indhentet sit mandat.

Jan E. Jørgensen slog fast, at der ikke findes venstremænd, som ikke er glade for rabatter. Kun gratis og ad libitum slår en rabat, men bundlinjen er nu stadig det vigtigste. Han spurgte, hvad henholdsvis Kommissionens udspil på 1,14 pct. af BNI, Finlands kompromisforslag på 1,07 pct. og en fastholdelse af 1 pct. ville koste ekstra for Danmark.

Den fungerende finansminister svarede, at det var et kernespørgsmål, hvordan man kunne forgrønne EU's budget. Regeringen lagde vægt på, at så stor en andel af landbrugsstøtten som muligt ville blive øremærket til grøn omstilling. Når det handlede om detaljer i forhandlingerne, ville han gerne vente til det lukkede møde.

Med afsæt i Jens Rohdes kommentarer tilbød han, at regeringen tilrettelagde fortrolige orienteringer løbende, så udvalget kunne blive nøjere orienteret om positionerne og udviklingen i forhandlingerne.

Om rabatten understregede han, at man måtte gøre noget for at sørge for, at Danmark ikke kom til at betale for andre landes rabatter, og det var at kæmpe for den danske.

NOT På Jan E. Jørgensens spørgsmål svarede han, at Kommissionens forslag ville betyde en ekstraudgift for Danmark på 6 mia. kr. og en stigning på 31 pct., den finske forhandlingsboks 5 mia. kr. ekstra og en stigning på 27 pct., mens en fastholdelse af rammen på 1 pct. af BNI ville føre til en stigning på 17 pct. Svarene ville blive oversendt til udvalget sammen med de diagrammer, ministeren havde fremvist.

Jens Rohde spurgte, om regeringen agtede at foretage en refleksion over sine vægtninger for at finde en fælles forståelsesramme med de partier, han gerne ville have mandat fra. Eller gjorde ministeren sig den illusion, at han bare kunne komme tromlende og overbevise partierne om at give mandat uden at komme dem i møde?

Den fungerende finansminister svarede, at de holdninger, der blev udtrykt i samlenotatet, var dem, han ville gå til debat med i salen. Så måtte partierne hver især byde ind, og så måtte man se, hvor det landede.

Jens Rohde var klar over, hvad regeringen mente, men at den kunne kun få flertal, hvis man fandt en fælles forståelsesramme. Det anbefalede han regeringen at reflektere over.